

nu bevilgede Gage, giver Pensionisten bedre Vilkaar, og det er det, jeg benægter. — Det er, saavidt jeg har hørt, ikke blevet nævnt idag, men det er sagt i Betænkningen, at man ogsaa maatte tage Hensyn til, at der nu var givet en lettere Afgang til selv at skaffe sig en Alderdomsforsørgelse. Det troer jeg aldeles ikke er saa; ganske den samme Afgang var ogsaa tidligere tilstede ved Forsørgelsesanstalten, og Forandringen bestaaer kun i, at der indtræder en anden Form, hvorved Anstalten vil blive lettere tilgængelig rundt omkring i Landet og tilgængelig for alle Classer; men med Hensyn til Embedsmændenes Afgang til at tegne Forsørgelse for sig og Deres, er der ikke skeet den allerminste Forandring. Forandringen maatte altsaa søges deri, at Embedsmændene nu havde faaet rundeltigere Midler til at tegne Forsørgelse. Men naar nu Gageforhøielsen ikke er gaaet ud paa Andet, og der derved heller ikke er opnaaet Andet end til Nød at udjevne den indtraadte Forffjel i Pengenes virkelige Værdi, saa er der jo ikke i mindste Maaade givet Embedsmanden rigeligere Midler til at sørge for sin Alderdom. Men, siger man, det er jo dog „en sammelig Alderdomsforsørgelse“. Allerede den høitærede Finansminister har berørt dette Spørgsmaal, men jeg troer dog, der maa søies Lidt til. Dette Navn af Alderdomsforsørgelse kan skuffe; det henleder Forestillingen paa, at der er Tale om en enkelt Person, for hvis Fornødenheder der skal sørges. Men under dette Synspunkt kan Pensioneringen ikke betragtes, saaledes som den er ordnet her i Danmark. Vi gaae ud fra, at Embedsmændene faae en Gage, af hvilken de kunne leve, som der siges, anstændigt, men ikke mere, og jeg har ideligt hørt det udtalt, naar vi forhandlede Gagelove, at med den og den Løn kunde dog en Mand leve og ernære sin Familie, men jeg har derimod ikke hørt, at man gik ud fra, at den og den Løn vilde man bevilge, fordi den baade satte Embedsmanden istand til at leve og ernære sin Familie og til at lægge Noget tilside. Den Maalestok for vore Lønninger, at man af dem skulde kunne lægge Noget op, er ikke gjort gjældende, og derfor maa Pensionen ikke be-

trages som Alderdomsforsørgelse, men betegnes meget rigtigere ved et andet i den nyere Tid brugt Udtryk: Efterløn. I enhver anden Livsstilling, naar der ikke indtræder Uheld, varer i Almindelighed Erhvervet indtil henimod Livets Ende, især naar det er knyttet til en Eiendom; men Embedsmanden kan i Almindelighed ikke arbejde fuldt indtil Livets Ende, og mangen En nødes ved Sygdom eller anden Forstyrrelse til at trække sig tilbage meget tidligere. Og nu er det, troer jeg, en ganske naturlig Forudsætning, at den, der med en vis Dygtighed efter et anstrængende Arbejde træder ind i Statens Tjeneste, derved erhverver Udfigt til en vis rimelig Livsstilling i det Hele, og at han derpaa baserer ikke blot sin, men ogsaa sin Families Eksistens. Naar nu Alderdommen indtræder — og den kan for Nøgles Bedkommende vise sine Virkninger tidligere end for Andre — eller naar Sygdom og Uheld gjøre det nødvendigt, at en Embedsmand træder tilbage, saa hører det med til den hele Forudsætning for Lønningsystemet hos os, at Embedsmanden vel skal indskrænke sig, men at han ikke absolut skal gaae over til en anden Klasse i Selskabet med ganske andre Livsfornødenheder. Han maa nogenslunde kunne leve i de samme Former, om end med nogle rimelige Indskrænkninger. Hans hele aandelige Stilling og hans Families aandelige Standpunkt og Livsvaner kunne ikke pludselig forandres — thi der er ikke blot Tale om hans egen Person, men just Tale om hele Familien. — Naar man siger, at den, der aftræder fra et Embede, kan indskrænke sig i mange Henseender, saa vil jeg spørge, hvori disse Indskrænkninger i mange Henseender skulle bestaae. Lad os antage, at Embedsmanden boer her i Kjøbenhavn. Hvor mange af de mindre Embedsmænd have endogsaa blot et eget Arbejdsværelse, som de kunne opgive, naar de ophøre at være Embedsmænd, og hvormange andre er der ikke, som man dog vilde tilføie den allerstørste Krænkelse, hvis man vilde berøve dem Leiligheden til at kunne forsatte visse Arbejder i et eget Værelse. Jeg boer, troer jeg, meget beskedent, og hvis jeg engang skulde blive afstediget, veed jeg ikke, hvorledes jeg paa nogen